

Adviesraad Sociaal Domein
Postbus 17
7240 AA LOCHEM
info@adviesraadlochem.nl

Lochem, 24-10-2025

Kenmerk : 2025004
Betreft : Advies op Meerjarenbegroting 2026-2029
Aan : College van B&W van de Gemeente Lochem (mail naar info@lochem.nl)

Geachte College,

Zoals wij eerder al aankondigden, brengen wij u hierbij een ongevraagd advies uit over de Meerjarenbegroting 2026-2029.

Allereerst zijn wij blij dat u in deze begroting het sociaal domein ontzien hebt, zoals ook gevraagd werd door de gemeenteraad en onze adviesraad in de reacties op de Kadernota 2026.

De ASDL waardeert uw inzet voor doelen als:

- Het versterken van de sociale basis en naoberschap
- Preventie en vroegsignalering via schuldhulpverlening
- Passende ondersteuning met oog voor de menselijke maat
- Samenwerking met maatschappelijke partners

De inzet op preventie (bijvoorbeeld bij armoede, gezondheid en participatie) is nog beperkt in omvang. Wij adviseren u om bij de uitvoeringsbegroting en in de bestuursrapportages zichtbaar te maken welke preventieve maatregelen worden uitgevoerd en wat hun maatschappelijke opbrengst is, zodat deze minder gauw onder druk komen bij bezuinigingen.

Over de begroting zelf kunnen wij het bij een aantal opmerkingen houden.

1. 6.1 betreft de inburgering en de opvang van ontheemden. Hoe reëel is het om voor 2026 ongeveer € 433.000 minder te begroten en deze post in de volgende jaren vrijwel te halveren? Wij dringen erop aan dat u bewaakt dat deze maatregelen niet leiden tot verminderde begeleiding of ongelijke kansen voor nieuwkomers.
2. 6.6 betreft de maatwerkvoorzieningen Wmo. In ons advies van 11 oktober 2025 verzoeken wij u de beleidsregels van de Verordening Sociaal Domein te onderzoeken op wellicht onbedoelde en onwenselijke effecten. Het is mogelijk dat dit leidt tot een gewijzigd beleid en hogere kosten voor met name woonvoorzieningen.

3. De overgang van kopen naar huren bij rolstoelen en vervoersvoorzieningen (eveneens 6.6) kan financieel gunstig zijn, maar vraagt aandacht voor de kwaliteit, beschikbaarheid en tevredenheid van gebruikers.
Wij zouden graag zien dat u het effect hiervan na 1 of 2 jaar samen met cliëntenorganisaties evalueert, om te voorkomen dat efficiëntie ten koste gaat van kwaliteit.
4. Vanaf 2026 geldt een maximum van 1.500 kilometer per jaar voor nieuwe gebruikers
Wij adviseren u om maatwerk en uitzonderingsmogelijkheden te garanderen, vooral voor inwoners in het buitengebied.
5. 6.71 betreft de kosten van huishoudelijke hulp. Is het niet te verwachten dat deze kosten dalen door de (her)invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage vanaf 2027? Immers, bij de afschaffing van de inkomensafhankelijke bijdrage werd de gemeente ook geconfronteerd met een enorme stijging van deze uitgaven.
6. Mantelzorg en mentale gezondheid. De druk op mantelzorgers neemt toe en het aantal beschikbare vrijwilligers daalt. Ook mentale gezondheid en eenzaamheid verdienen een structurele plek binnen het programma 'Gezond en vitaal leven'. Wij adviseren het college om in 2026 een uitvoeringsagenda te ontwikkelen voor mantelzorg en mentale gezondheid, in samenwerking met welzijnsorganisaties en huisartsen.
7. Arbeidsparticipatie en re-integratie. Hoewel de voorgestelde bezuiniging niet is doorgezet, ontbreekt een zichtbare impuls voor duurzame arbeidsparticipatie. Wij adviseren het college om in 2026 samen met 't Baken en werkgeversorganisaties te verkennen hoe inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt beter kunnen worden ondersteund.

Wij spreken de wens uit om de hierboven genoemde punten in de uitvoering en de eerste bestuursrapportage van 2026 verder uitgewerkt terug te zien.

Op die manier blijft het sociaal beleid van Lochem niet alleen financieel houdbaar, maar ook mensgericht en toekomstbestendig.

Met vriendelijke groeten,

N. Swen-Fischer

Voorzitter ASDL